

SXEDIO-B.21

14.2.1979: Η ΜΑΡΙΑ ΧΑΤΖΗΚΛΕΑΝΘΟΥΣ, ΑΔΕΛΦΗ ΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΜΑΚΑΡΙΟΥ ΚΙΝΕΙ ΑΓΩΓΗΝ ΕΝΑΝΤΙΟΝ ΤΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΚΟΥ, ΠΡΕΣΒΕΥΤΗ ΤΗΣ ΧΟΥΝΤΑΣ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ ΤΗΣ ΕΟΚΑ Β ΓΙΑ ΙΣΧΥΡΙΣΜΟ ΤΟΥ ΟΤΙ Ο ΜΑΚΑΡΙΟΣ ΣΥΝΑΝΤΗΘΗΚΕ ΜΕ ΤΟΝ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟ ΤΗΣ ΤΟΥΡΚΙΑΣ ΜΠΟΥΛΕΝΤ ΕΤΖΕΒΙΤ ΣΤΙΣ ΠΑΡΑΜΟΝΕΣ ΤΗΣ ΤΟΥΡΚΙΚΗΣ ΕΙΣΒΟΛΗΣ ΤΟΝ ΙΟΥΛΙΟ ΤΟΥ **1974** ΚΑΙ ΤΟΝ ΚΑΛΕΣΕ ΝΑ ΕΙΣΒΑΛΕΙ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ. Ο ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΚΟΣ ΑΠΟΛΟΓΕΙΤΑΙ

Στις **4** Φεβρουαρίου του **1979** η εφημερίδα των Αθηνών "Ελεύθερος Κόσμος" που εξέδιδε ο θεωρούμενος θεωρητικός της χούντας της Ελλάδας Σάββας Κωνσταντιόπουλος δημοσίευσε αποσπάσματα από το βιβλίο του τέως πρεσβευτή της Ελλάδας στην Κύπρο Κωνσταντίνου Παναγιωτάκου με τίτλο "Στην πρώτη γραμμή αμύνης" στα οποία εξαπολύονταν βαριές κατηγορίες εναντίον του Αρχιεπισκόπου Μακαρίου ότι είχε καλέσει την Τουρκία να επέμβει στην Κύπρο μετά την εκδήλωση του πραξικοπήματος και ότι είχε μυστική συνάντηση στο Λονδίνο με τον πρωθυπουργό της Τουρκίας Μπουλέντ Ετζεβίτ πριν από την έναρξη της τουρκικής εισβολής στο νησί.

Ακόμα κατηγορούσε τον Πρόεδρο Μακάριο ότι προέβη σε μυστική συμφωνία με την αμερικανική ΣΙΑ μετά το **1964** για διευκολύνσεις στο κυπριακό έδαφος "έναντι αντιπαροχής ενός εκατομμυρίου δολλαρίων τον χρόνο".

Εγράψε, ειδικά για την ισχυριζόμενη μυστική συνάντηση με τον Μπουλέντ Ετζεβίτ, σύμφωνα με τον "Ελεύθερο Κόσμο," ο Κωνσταντίνος Παναγιωτάκος, στον οποίο είχε επιβληθεί αρχικά προσωρινά στις **30** Ιανουαρίου **1975**, από το υπηρεσιακό συμβούλιο του Υπουργείου Εξωτερικών προσωρινή απόλυση τριών μηνών :

"... Ο Μακάριος συναντήθηκε μυστικά στο Λονδίνο με τον Μπουλέντ Ετζεβίτ πριν εκδηλωθεί η τουρκική εισβολή και τόσο ο ίδιος όσο και Ελληνες

πολιτικοί τον προέτρεψαν να επέμβει βάσει της Συμφωνίας Εγγυήσεως για να αποκατασταθεί η νομιμότητα και να ανατραπεί η χούντα".

Η κατηγορία αυτή ήταν πολύ βαρεία για τον Μακάριο κι' ευθύς αμέσως η Πολιτική και Θρησκευτική ηγεσία του τόπου όσο και συγγενείς του Μακαρίου έσπευσαν να κινήσουν αγωγή εναντίον του Παναγιωτάτου για προσβολή της μνήμης τεθνεότος.

Ταυτόχρονα ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας Σπύρος Κυπριανού με μια καταπελτική δήλωση κατηγορήσε τον Παναγιωτάκο ότι διαστρέβλωνε την Ιστορία.

Η δήλωση του Προέδρου Κυπριανού έχει ως εξής:

"Απέχθεια αισθάνθηκα διαβάζοντας μερικά από τα όσα έγραψε και δημοσιεύει σε εφημερίδα των Αθηνών ο ανεκδιήγητος Παναγιωτάκος. Δεν πρόκειται μόνο για διαστρέβλωση της Ιστορίας, και της αλήθειας, αλλά και για άνευ προηγουμένου θράσος. Ο άνθρωπος που κατέβαλε προσπάθεια για να φέρει σε πέρας την προδοτική αποστολή που του ανάθεσε η χούντα στην Κύπρο έρχεται σήμερα να εμφανιστεί σαν κατηγορος χωρίς καμιά ντροπή. Τουλάχιστο ως θυμόταν ότι με τη πτώση της χούντας διαβίβαζε με τους πάντες στο Μακάριο την παράκληση να τον συγχωρέσει για τα όσα έπραξε.

Τα αποτελέσματα του έργου του Παναγιωτάκου και των αφεντάδων του υπήρξαν καταστροφικά για την Κύπρο. Ερριψαν με την προδοσία τους τον Κυπριακό ελληνισμό σ' ένα ανείπωτο δράμα. Χιλιάδες είναι τα θύματα της προδοσίας και της εισβολής που ακολούθησε σαν μέρος του ιδίου σχεδίου της ίδιας συνωμοσίας. Το **40%** του εδάφους της Κύπρου είναι ακόμα κάτω από ξένη κατοχή. Χιλιάδες οι αγνοούμενοι, χιλιάδες οι μαυροφρεμένες μάνες και το ένα τρίτο του πληθυσμού της Κύπρου ξερριζωμένοι απο τις πατρογονικές τους εστίες. Καυτή η εικόνα θα έπρεπε να αποτελεί εφιαλτική εριννύα και να έπειθε τον Παναγιωτάκο και να παραμεκινεί στην αφάνεια.

Αντ' αυτού έρχεται σήμερα ο συνωμότης αυτός να κατηγορήσει το Μακάριο, να κατηγορήσει Εκείνον που στάθηκε η τιμημένη αντίσταση η προφυλακή της

Εθνικής συνειδήσεως και ο γνήσιος εκπρόσωπος ολόκληρου του Ελληνισμού τις μαύρες μέρες της δικτατορίας. Αναίσχυντα έρχεται σήμερα ο Παναγιωτάκος να μιλήσει μεταξύ άλλων ψευδολογιών την δήθεν συνάντηση του Μακαρίου με τον Ετζεβίτ και το χειρότερο για συνεννόηση μεταξύ των δυο για την εισβολή στην Κύπρο.

Γνωρίζει πάρα πολύ καλά ο Παναγιωτάκος και οι όμοιοι του ότι ουδέποτε υπήρξε τέτοια συνάντηση και ουδέποτε υπήρξε οποιαδήποτε επικοινωνία του Μακαρίου και του Ετζεβίτ. Οι ισχυρισμοί αυτοί αποτελούν προσπάθεια διαστρεβλώσεως της Ιστορίας όχι μόνο του Μακαρίου, αλλά ολόκληρου του ελληνισμού.

Ο Μακάριος, όταν έφυγε από την Κύπρο συνέχισε την αντίσταση του κατά της χούντας αλλά και όταν έγινε η τουρκική εισβολή ύψωσε τη φωνή του κατά του εισβολέα σαν ο μόνος και πραγματικός εκπρόσωπος του προδομένου από την χούντα και τους Παναγιωτάκους Κυπριακού ελληνισμού. Όταν ζούσε ο Μακάριος, ο Παναγιωτάκος τον εκλιπαρούσε να τον συγχωρήσει τώρα που δε ζει ο Μακάριος αποφάσισε να τον προδώσει για άλλη μια φορά. Τον πρόδωσε ζωντανό τον προδίδει και νεκρό ο συνωμότης και συνυπεύθυνος για την τραγωδία της Κύπρου.

Με ανθρώπους σαν τον Παναγιωτάκο που τους περιβάλλει η καθολική περιφρόνηση λογικά δε θα έπρεπε κανείς να ασχολείται. Αλλά μας είναι αδύνατο να επιτρέψουμε την πλαστογράφηση της Ιστορίας και την καταστροφάντηση του μεγάλου μας Ηγέτη που μέχρι της τελευταίας του πνοής αγωνιζόταν για το καλό της Κύπρου και γενικότερα του ελληνισμού".

ΔΗΛΩΣΗ ΟΥΡΑΝΙΑΣ ΚΟΚΚΙΝΟΥ

Εντονη και σκληρή ήταν η απάντηση και της Ουρανίας Κοκκίνου, Προέδρου της Παγκύπριας Πορείας Αγάπης Αρχιεπισκόπου Μακαρίου Γ' και πρώην στενής συνεργάτιδας του Προέδρου Μακαρίου.

Ανέφερε η Ουρανία Κοκκίνου σε δήλωση της (Αγών

7.2.1979):

"Ο διεφθαρμένος πράκτορας και προδότης Παναγιωτάκος ο σατανικός συνωμότης και σφαγέας της τραγικής Κύπρου, αποκρουστικό κατάλοιπο της εγκληματικής ελληνικής χούντας συνεχίζει το απαίσιο προδοτικό του έργο σε μια απελπισμένη προσπάθεια να ξεφύγει από την φρικτή του απομόνωση που τον καταδίκασε η λαϊκή περιφρόνηση.

Αποστροφή και απέχθεια κατάρα και ανάθεμα για τον απάνθρωπο προσβευτή της αποτρόπαιας ελληνικής χούντας που μετέτρεψε το ευτυχισμένο νησί μας σε σφαγείο. Κι' η απλή παρουσία τέτοιου καθάρματος στην ελληνική κοινωνία αποτελεί την πιο μεγάλη προσβολή για τον ελληνικό λαό.

Είναι θλιβερό που βρέθηκε στην Ελλάδα σήμερα εφημερίδα να φιλοξενήσει το βρωμερό ξέσπασμα του κολασμένου και βαρυμένου υποσεινείδητου του άθλιου υπηρέτη της χούντας.

Οι οποιοιδήποτε προδότες και πράκτορες συνεργάτες των τούρκων εισβολέων πού φέρουν την φοβερή ευθύνη και το ανάθεμα για την τουρκοποίηση της μισής Κύπρου με όλες της τραγικές συνέπειες θα μας βρουν αντιμέτωπους.

Η Παγκύπρια Πορεία Αγάπης Αρχιεπισκόπου Μακαρίου και η ΟΧΕΝενανίδων-Κυριών Λευκωσίας, δεν είμαστε υπερασπιστές και συνήγοροι του Ηρωα Ηγέτη μας Εθνάρχη Μακαρίου. Η ακτινοβολία και το μεγαλείο της μοναδικής και ανεπανάληπτης Αγίας μορφής του δημιουργούν τεράστιο ηθικό χρέος σε όλους μας για τη συνέχεια του αγώνα του και καταλογίζουν την φοβερή ιστορική ευθύνη σε όλους εκείνους που εξυπηρετώντας τα ξένα συμφέροντα στράφηκαν με μανία ενατίον του και κατέστρεψαν την Κύπρο.

Ο ήρωας Μακάριος είναι το κριτήριο κι' η διάρκεια του αγώνα μας είναι το φως που φωτίζει τη αγωνιστική πορεία του λαού του, αλλά και ο αδυσώπητος έλεγχος και ο δεινός κατήγορος και μάρτυρας της τρομαχτικής προδοσίας, της εγκληματικής χούντας που έθρεψε και εργοδότησε τον διεφθαρμένο προδότη Παναγιωτάκο".

Απάντηση στα όσα έγραψε ο Παναγιωτάκος ήλθε

και από την Αρχιεπισκοπή (Αγών 7.2.1979) και έβαζε τα πράγματα στη θέση της ώστε ο Παναγιωτάκος να οδηγηθεί στο δικαστήριο.

Η Ιερά Αρχιεπισκοπή ανακοίνωσε ότι ο Αρχιεπίσκοπος ο Χρυσόστομος ανέθεσε στον δικηγόρο Αθηνών Γεώργιο Μαγκάκη να καταθέσει αγωγή εναντίον του Κωνσταντίνου Παναγιωτάκο και των εκδοτών της εφημερίδας "Ελεύθερος Κόσμος" και εναντίον κάθε υπευθύνου "για τα κακοήθη, αίσχρα και αναίσχυντα ψεύδη που δημοσίευσαν, για να προσβάλουν, καθυβρίσουν και ατιμάσουν τη μνήμη του τετιμημένου και αιμινήστου Αρχιεπισκόπου και Εθνάρχη Μακαρίου Γ".

Δίωξη ζήτησαν επίσης μέσω του ίδιου δικηγόρου η Κυπριακή Κυβέρνηση και οι συγγενείς του Μακαρίου.

Η αδελφή του Αρχιεπισκόπου Μακαρίου Μαρία Χατζηκλεάνθους δεν έχασε καιρό. Πήγε αμέσως στην Αθήνα για να καταθέσει τη μήνυση εναντίον του Παναγιωτάκου για "προσβολή της μνήμης τεθνεότος".

Η αγωγή κατατέθηκε αμέσως και χωρίς καθυστέρηση στις 14 Φεβρουαρίου 1979 μέσω του δικηγόρου των Αθηνών Αλέξανδρου Μαγκάκη.

Η μήνυση έχει ως εξής:

Προς τον κ. Εισαγγελέα των εν Αθήναις
Πλημμελειοδικών
ΕΓΚΛΗΣΙΣ

Μαρίας συζύγου Αντωνίου Χατζηκλεάνθους, το γένος Χριστοδούλου Μούσκου, κυπρίας, υπηκόου κατοίκου Λευκωσίας Κύπρου (οδός Διονυσίου Μαραιώτιδος 3) και προσωρινώς διαμενούσης εν Αθήναις (Πικροδάφνης 29, Παλαιόν Φάληρον).

ΚΑΤΑ

1. Κωνσταντίνου Π. Παναγιωτάκου, πρώην υπαλλήλου του Υπ. Εξωτερικών, κατοίκου Παλαιού Φαλήρου (οδός Μουσών 4).

2. Σάββα Κωνσταντόπουλου, δημοσιογράφου ως πραγματικώς έχοντος τας ιδιότητες του άρθρου 6 παράγραφος 4 του Α.Ν.1092/1938 προκειμένου περί της εφημερίδος "Ελεύθερος Κόσμος" και συνεπώς

ποινικώς υπευθύνου κατά τας διατάξεις του άρθρου 46 του αυτού νόμου, κατοίκου Αθηνών (Ηροδότου 12).

3. Γεωργίου Β. Βελαχουτάκου, δημοσιογράφου, φερομένου υπό της εφημερίδος "Ελεύθερος Κόσμος" ως διεθυντού αυτής, κατοίκου Αθηνών (Αναγνωστοπούλου 54)

4. Αλεξάνδρας Στεφανοπούλου, δημοσιογράφου, φερομένης και αυτής υπό της εφημερίδος ως διεθυντού (Αρχισυντάκτου) κατοίκου επίσης Αθηνών (Ηρας 20) και

5. Παντός συμμετόχου των κατά τας κοινάς διατάξεις του Π. Κ. ή συνυπευθύνου των κατά τας περί του Τύπου διατάξεις των νόμων 5060/31, 1092/38 κλπ.

-Α-

I. Εις το υπ' αριθμόν 3834 της 4ης τρέχοντος μηνός Φεβρουαρίου 1979 φύλλον της εν Αθήναις εκδιδομένης ημερησίας εφημερίδος " Ελεύθερος Κόσμος" και εις ολόκληρον την 3ην σελίδα αυτού κατεχωρήθη υπό τους τίτλους " φως σε μια αποφασιστική περίοδο της Εθνικής μας ζωής", " Χρονικό για 5 κρίσιμα μερόνυχτα", κείμενον γέμον κακοήθων ψευδών εις πλείστα όσα σημεία του εις βάρος του αιμνήστου αδελφού μου Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου Κύπρου Μακαρίου και αποτελούν αισχρόν κατά της μνήμης του λιβελλογράφημα.

Το κείμενον τούτο ως ισχυρίζεται η εν λόγω Εφημερίς, συγγραφεύς τυγχάνει ο πρώην υπάλληλος του Υπουργείου Εξωτερικών της Ελλάδος και φευδοϋφυπουργός της δικτατορίας πρώτος των εγκαλουμένων Κωνσταντίνος Π. Παναγιωτάκος, όστις ως προκύπτει εκ της εις το 3836 της 7ης τρέχοντος δημοσιευθείσης επιστολής του αναδέχεται την πατρότητα του.

II. Ειδικώτερον τα κυριώτερα των εις το ως άνω κείμενον περιλαμβανομένων προσβλητικών της μνήμης του αιμνήστου αδελφού μου συκοφαντικώς δυσφημητικών, άμα δε κακοβούλως και βαναύσως υβριστικών αποσπασμάτων τυγχάνουσι τα κάτωθι:

Σημείωσις:

Κατ' ουσίαν ολόκληρον σχεδόν το δημοσιευθέν κείμενον θα έδει να παρληφθή εις την παρούσαν μου, διότι ολόκληρον σχεδόν θεραπεύει τον σκοπόν των εγκαλουμένων της οπωσδήποτε κατασπιλώσεως της μνήμης του αιμνήστου αδελφού μου, αλλ έν όψει του ότι τούτο είναι τεχνικώς αδύνατον και θα δημιουργήση σύγχυσιν και εμπλοκήν εις την ανάκρισιν και την εισαγγελικήν αρχήν αναγκάζομαι να περιορισθώ εις τα κατωτέρω αποσπάσματα.

Εητώσ ομοίως δηλώ, αφ' ενός μεν ότι θωρώ τούτο ολόκληρον καθαπτόμενον της μνήμης του θανόντος αφ' ετέρου δε ότι επιφυλάσσομαι να επικαλεσθώ εν καιρώ ολόκληρον το ως άνω περιεχόμενον.

1ον. Εις την **1ην** στήλην και υπό τον τίτλον "ο ρόλος των ΗΠΑ και της ΣΙΑ" αναγράφονται ως δήθεν στοιχείον διά να δυνηθή ο αναγνώστης να συναγάγη ωρισμένα συμπεράσματα τα κάτωθι υπό τον αριθμόν **1**.

" Αλλως τε η μυστική παραχώρησις της ΣΙΑ από τον Μακάριο (μετά την κρίση του **1964**) ωρισμένων διευκολύνσεων στο κυπριακό έδαφος έναντι αντιπαροχής ενός εκατομμυρίου δολλαρίων τον χρόνο αποτελεί γεγονός..."

2ον. Εις την αυτήν **1ην** στήλην (εν τέλει) και εν συνεχεία εις τήν **2αν** τοιαύτην (εν αρχή) υπό τον τίτλον "Αι μυστικάί συναντήσεις" αναγράφονται ως δήθεν **3ον** στοιχείον τα κάτωθι:

"...**3**). Από τα στοιχεία που δημοσιεύθηκαν στον Αθηναϊκό και διεθνή τύπο, χωρίς να διαψευσθούν, προκύπτουν τα εξής ερωτήματα: Είναι αλήθεια ότι ο Μακάριος συναντήθηκε μυστικά στο Λονδίνο με τον Μπ. Ετζεβίτ πριν εκδηλωθή η τουρκική εισβολή και τόσον ο ίδιος όσο και Έλληνες πολιτικοί τον προέτρεψαν να επέμβει βάσει της συμφωνίας εγγυήσεως και ν' αποκατασταθή η νομιμότης και ν' ανατραπή η χούντα..."

3ον. Εις την **3ην** στήλην, προτελευταία παράγραφος και υπό τον τίτλον "διατί δεν εφυγομάχησαν αναγράφονται τα κάτωθι:

"...Εχοντας ν' αντιμετώπισω δυο αδυσώπητους

αντιπάλους, τον Μακάριο και τον τούρκο αντιπρόσωπο Οσμάν Ολιτζάϋ ενωμένους (στην αρχή τουλάχιστον και από διαφορετικά ελατήρια) σ' ανίερο κοινό μέτωπο εναντίον του Έθνους μας, αλλά- πράγμα που ήταν φοβερότερο- και εναντίον της Κύπρου..."

"...Στη συνέχεια κάλεσε (ο Πρόεδρος του Συμβουλίου Ασφαλείας **6.6**) τον Αρχιεπίσκοπο Μακάριο να πάρη τον λόγο. Ενα Μακάριο γεμάτο χολή και μίσος για την Ελλάδα που απωθημένο για **15** χρόνια ξεχύθηκε ανεμπόδιστα, μόλις το χάσιμο της εξουσίας έρριξε το προσωπείο και εξαφάνισε τα προσχήματα...". "...Εδώ θα περιοριστώ να επισημάνω για πιο χτυπητά σημεία του μακαριακού ανθελλαδικού παραληρήματος..."

"...α). Απαντώντας στον Έλληνα πρέσβη στη Λευκωσία (Ε. Λαγάκο) που κατά το τελεσίγρφο της **2.7.74** προς τον Φ. Γκιζίκη του είχε επισημάνει ότι απόσυρση όλων των Ελλήνων αξιωματικών της Εθνοφρουράς θ' αποδυνάμωνε την άμυνα της τουρκικής απειλής, διατύπωσε την καταπληκτική όσο και μυωπική άποψη, ότι "θεωρεί τον κίνδυνον εκ Τουρκίας μικρότερον (**Sic**) από τον κίνδυνον εξ Αθηνών..."

β). Χωρίς κανένα αποδεικτικό στοιχείο, εξαπόλυσε τους μύδρους του κι'εναντίον του ελληνικού στρατιωτικού κλιμακίου της ΕΛΔΥΚ, κατηγορώντας το, ότι "έπαιξε πρωτεύοντα ρόλο στη επιθετική ενέργεια εναντίον της Κύπρου και... κατέλαβε το αεροδρόμιο της Λευκωσίας...."

"γ...) Ο Νίκος Σαμψών από εθνικός αγωνιστής με τον οποίο το **1960** ο Μακάριος αντήλλασε περιπτώξεις κι' ασπασμούς, μεταβλήθηκε απότομα και σε γνωστόν εκτελεστήν προφανώς για να κολακευθούν οι Βρετανοί κι οι Τούρκοι (που δεν μπόρεσαν ποτέ να χωνέψουν την ηρωϊκήν κατάληψιν της Ομορφίτας, Τουρκοκυπριακού προαστίου της Λευκωσίας, από τις ομάδες Σαμψών, τον Δεκέμβρη του **1963**).

δ). Ο Αρχιεπίσκοπος κατηγορήσε ανερυθρίαστα την Αθήνα για διπρόσωπη στάση στο θέμα των διακοινοτικών συνομιλιών, τις οποίες δήθεν

υπονόμευσε με ενωτικές εκδηλώσεις, ενώ ως γνωστόν (βλ. κεφ. Δ) συνέβη ακριβώς το αντίθετο (απόρριψη των ελληνικών εισηγήσεων για τον Κεντρικό φορέα τοπικής αυτοδιοίκησης, ομιλία στην Αιγιαλούσα κλπ, κλπ.

Τέλος,

ε) Ο Μακάριος κατηγόρησε (6) φορές συνολικά την Ελλάδα για "εισβολή" τονίζοντας εμφαντικά ότι απ' αυτή κινδύνευαν κι οι τουρκοκύπριοι και δίνοντας έτσι το τελικό πράσινο φως και την ηθική δικαίωση της πραγματικής εισβολής του Αττίλα που εξαπολύθηκε λίγες ώρες αργότερα. Συγχρόνως έκανε έκκληση στο Συμβούλιο Ασφαλείας να χρησιμοποιήσει κάθε μέσο στην εξουσία του, για να τον αποκαταστήσει αμελλητί στην εξουσία...".

5ον. Εις την 4ην στήλην (προτελευταία παράγραφος) και υπό τον τίτλο "Παλαιές αμαρτίες" αναγράφονται τα κάτωθι:

"... κανείς απολύτως δεν αμφισβήτησε την αλήθεια των όσων είπα στην ομιλία μου. Επέκρινε, ωστόσο, αργότερα το υπουργείο την δριμύτητα του τόνου μου, κλείνοντας τα μάτια και τ' αυτιά στα όσα προδοτικά είχαν ακουστή πριν λάβω τον λόγο...".

-B-

1. Επειδή άπαντα τα εις τα ως άνω παρατεθέντα αποσπάσματα του εις το προμνημονευθέν 3834/4.2.79 φύλλον της εφημερίδος " Ελεύθερος Κόσμος" δημοσιευθέντος κειμένου υπό τους ως άνω τίτλους του οποίου συγγραφεύς τυγχάνει ο πρώτος των εγκαλουμένων Κωνσταντίνος Παναγιωτάκος, εκτιθέμενα γεγονότα, τα αναφερόμενα εις πράξεις και εν γένει ενεργείας του αιμνήστου Μακαρίου ή και δήθεν παραλείψεις αυτού τυγχάνουσιν απολύτως ψευδή, εν πλήρει δε γνώσει της αληθείας τούτων ετέλει και τελεί ο ειρημένος εγκαλούμενος.

II. Επειδή τα ως άνω γεγονότα, ως και αι

εκτιθέμεναι εις τα εν λόγω αποσπάσματα και άμεσον σχέσιν έχουσι προς τα εν λόγω γεγονότα, στενώς δε συνδεδεμένα μετ' αυτών ανακριβείς καταστάσεις και αξιολογικά κρίσεις του εγκαλουμένου τούτου, αμναμφισβητήτως, προσβάλλουν την μνήμην του αιμνήστου αδελφού του Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου Κύπρου Μακαρίου κα αφ' ενός μεν όντα και ούσαι συκοφαντικώς δυσφημητικά και βλαπτικά της τιμής και υπολήψεως του εάν έζη, αφ' ετέρου δε και δη εν πάση περιπτώσει καθ' ο αποτελούντα κακόβουλον και βάνανυσον ύβριν κατα της μνήμης του.

III. Επειδή ου μόνον τ' ανωτέρω εγκαλούμενα αποσπάσματα του επιμάχου κειμένου αλλά και ολόκληρον σχεδόν το δημοσίευμα τούτο, όπου εν αυτώ αναφέρεται το όνομά του Μακαρίου, τυγχάνει ομοίως προσβλητικόν της μνήμης του.

IV. Επειδή εκ του ως άνω κειμένου αυτόφωρος και αναμφισβήτητος επίσης προκύπτει και η δολία προαίρεσις του Κ. Παναγιωτάκου να διαπράξη το αδίκημα της προσβολής της μνήμης του θαμόντος, αδελφού μου, η δε μετά την αγανάκτησιν την οποίαν προκάλεσε το ως άνω δημοσίευμα παρά τη κοινή γνώμη εν Ελλάδι και εν Κύπρω προσπαθεία τούτου διά των δημοσευθεισών εις την αυτήν εφημερίδα (φύλλα 7ης και 9ης Φεβρουαρίου 1979) δύο επιστολών του, ν' αποσύρη την ευθύνην του, επικαλούμενος το ότι δήθεν έγγραφεν ιστορίαν χωρίς να "υιοθετή την ακρίβειαν της υπαινισσομένης συναντήσεως του Λονδίνου (Μακαρίου- Ετζεβίτ) κλπ εις το κενόν πίπτει και αυτή κακόβουλος φερομένη εν όψει του ότι:

1ον. Εις άπαντα τα εγκαλούμενα αποσπάσματα ου μόνον δεν λαμβάνει ουδετέραν στάσιν δήθεν ιστορικού, ου μόνον δε εκθέτει απορίας δήθεν του κοινού χωρίς να υιοθετή τοιαύτας, ως ψευδώς ισχυρίζεται, αλλ' όλως τουναντίον ρητώς και κατηγορηματικώς αποκαλεί και θεωρεί παν ό,τι αναγράφει ως γεγονότα (όταν 1ον απόσπασμα περί ΣΙΑ) 3ον απόσπασμα περί κοινού μετώπου Μακαρίου- Ολιζάϋ 4ον απόσπασμα (Ο Μακάριος κατά της Ελλάδος κλπ, κλπ).

2ον. Την αυτήν τακτικήν ακολουθεί κατ' αρχήν και εις το υπ' αρ. 2 απόσπασμα, το αναφερόμενον εις δήθεν συνάντησιν εν Λονδίνω του Μακαρίου κατά του Ετζεβίτ και όπερ και σπουδαιότερον εις δήθεν προτροπήν του Μακαρίου προς τον τελευταίον να εισβάλη εις την Κύπρον.

Εχω όμως επίγνωσιν του μεγέθους της συκοφαντίας του και φοβούμενος τας επιπτώσεις της πειράται, κατά την φραστικήν εις το επίμαχον δημοσίευμα διατύπωσιν της, να εμπλέξη τα πράγματα κατά τοιούτον τρόπον ώστε να παραμείνη ο ρύπος της συκοφαντίας και ν' αποτολμήση να ισχυρισθή εν περιπτώσει διώξεως του (πράττει σήμερον διά των ως άνω 2 επιστολών του) ότι δήθεν δεν υιοθετεί την λασπολογία, αλλ' απλώς αναφέρεται εις τας απορίας δήθεν του κοινού.

Ανεξαρτήτως όμως του ότι η παλιά αυτή μεθόδευσις του συκοφαντείν κατά το γνωστόν πρότυπον "λέγεται ότι είναι προδότης, αλλ' εγώ δεν το πιστεύω..." ουδένα δύναται πλέον να παραπλανήση εν τη προκειμένη περιπτώσει κατ' ουθδέν δύναται να χρησιμεύση προς υπεράσπισιν του εν όψει του ότι:

Αον. Ρητώς και κατηγορηματικώς δηλοί εν αρχή του υπό τον τίτλον "ο ρόλος των ΗΠΑ και της ΣΙΑ" αποσπάματος ότι: "... Μερικά, ωστόσο, από τα στοιχεία που έχουν δει το φως της δημοσιότητας μέχρι στιγμής, παρά το κυβερνητικόν εμπάρκο παραθέτω ενδεικτικά παρακάτω, ώστε ο αναγνώστης να μπορέση να συναγάγη ωρισμένα συμπεράσματα που μοιραία δεν θα έχουν ολοκληρωμένο χαρακτήρα...".

Τα στοχεία αυτά τ' απαριθμεί περαιτέρω δι' αραβικών αριθμών το εν προκειμένω ελεγχόμενον το αριθμεί ως υπ' αριθμόν 3 τοιούτον.

Πρόδηλον επομένως ότι το απυθμένου βάθους ως άνω ψεύδος του περί δήθεν προτροπής του Ετζεβίτ παρά του Μακαρίου να εισβάλη εις την Κύπρον, δεν το θεωρεί ως απορίαν ή ερώτημα έναντι του οποίου δεν λαμβάνει θέσιν αλλά το θεωρεί και το χρησιμοποιεί ως στοιχείον (υπ' αριθμόν. 3) χρήσιμον εις τον

αναγνώστην διά την συναγωγήν συμπερασμάτων.

Βον Ευθέως επισημαίνω εις τον αναγνώστην του ότι μέλλον να επακολουθήση ψεύδος του, το κατ' αυτόν υπ' αριθμόν **3** στοιχείον, εδημοσιεύθη δήθεν εις τον αθηναϊκόν και διεθνή τύπον χωρίς να διαφευσθή, γεγονός αυτό και μόνον αποδεκνύον ότι λαμβάνει θετικήν έναντι του στάσιν αποδεχόμενος τούτο, και

Τον Ενώ υποτίθεται ότι θέτει ερώτημα, παρά ταύτα ουδέν ερωτηματικόν ακολουθεί αλλ' όμως τουθναντίον αξιολογικά του κρίσεις.

Αβασίμως, επομένως ο όψιμος ισχυρισμός του εγκαλουμένου Κ. Παναγιωτάκου περί του ότι το συγκεκριμένον αυτό γεγονός του εν λόγω υπ' αριθμόν **2** αποσπάσματος του κειμένου του δεν το υιοθετεί δήθεν καθ' ο αναντιρρήτως προκύπτοντος ότι πλήρως το υιοθετεί αν μη αυτός ούτος το χάλκευσεν...

V. Επειδή η ως άνω εγκαλουμένη πράξις συνιστώσα το αδίκημα της προσβολής της μνήμης τεθνεότος προβλέπεται και τιμωρείται υπό των διατάξεων του άρθρου **365** του Ποινικού Κώδικος.

VI. Επειδή νομιμοποιούμαι εν τη υποβολή της παρούσης εγκλήσεως μου, κατά τας διατάξεις του άρθρου **368** παράγρ. **2** του Ποινικού Κώδικος καθ' ο ούσα αδελφή του θανόντος Αρχιεπισκόπου και μη υφισταμένων, ως εικός, των προηγουμένων εμού εν τω δικαίωματι της υπερβολής εγκλήσεως.

VII. Επειδή καθ' ο του αδικήματος τελεσθέντος διά του τύπου πλήρη εφαρμογήν έχουσιν εν προκειμένω κατά τας διατάξεις του Νόμου **10** του **1975** αι διατάξεις του ΒΝ.5060/31 περί Τύπου ως ούτος ετροποποιήθη υπό του Α.Ν.1092/38 Ν./Δ.2493/53 κλπ.

VIII. Επειδή συνωδά τοις ανωτέρω και δη κατά τας διατάξεις του άρθρου **46** (ως ηριθμήθη τελικώς) του Α.Ν. **1092/38** πέραν του συγγραφέως του δημοσιεύματος πρώτου των εγκαλουμένων Κ. Παναγιωτάκου ποινικώς υπεύθυνοι και τιμωρητέοι τυγχάνουν ως αυτουργοί του εγκαλουμένου δημοσιεύματος και οι **3ος** και **4ος** των εγκαλουμένων δημοσιογράφοι Γεώργιος Βελαχουτάκος και Αλεξάνδρα Στεφανοπούλου καθ' ο

αμφότεροι, εμφανιζόμενοι ως διευθυνταί της εφημερίδος "Ελεύθερος Κόσμος".

ΙΧ. Επειδή πέραν των ανωτέρω ποινικώς υπεύθυνος και τιμωρητέας τυγχάνει κατά τας αυτάς ως άνω διτάξεις και ο δεύτερος των εγκαλουμένων Σάββας Κωνσταντόπουλος, όστις γνωστός τοις πάσι είναι ανά το Πανελλήνιον, ότι τυγχάνει ο ουσιαστικός εκδότης και ο ουσιαστικός διευθύνων τα πάντα εν τη εφημερίδα αυτή αν μη και ιδιοκτήτης αυτής.

Και ναι μεν εν τη οικεία στήλη ταύτης αναφέρονται μόνον οι 3ος και 4ος των εγκαλουμένων και ως ιδιοκτήτης της Ανωτύμου Εταιρείας υπό την ονομασίαν "Ο ΛΟΓΟΣ" εν όψει όμως, αφ' ενός μεν του Σάββα Κωνσταντοπούλου, όστις ρόλος κοινόν μυστικόν αποτελεί ου μόνον εις τους δημοσιογραφικούς κύκλους, αλλά και πέραν αυτών, αφ' ετέρου δε του ότι κατά την παράγραφον 1 του αυτού ως άνω άρθρου 46 του Α.Ν.1092/38 ο διευθυντής και ο ιδιοκτήτης της εφημερίδος ως και ο εκδότης αυτής τιμωρούνται ως αυτουργοί υφ' οιανδήποτε προσωνομίαν και εάν παρίστανται" πρόδηλον ότι ως ποινικώς υπεύθυνος δέον κατά Νόμον να θεωρηθή και ο παριστάμενος υπό της προσωνομίας "της Α.Ε. Λόγος" και τον " Γ. Βελαχουτάκου και Αλ. Στεφανοπούλου, Σάββας Κωνσταντόπουλος καθ' ο ούτος συγκεντρών πράγματι εν τω προσώπω του τας ιδιότητας του άρθρου 6 παρ. 4 του Α. Νόμου 1092/38 (Δ)ντού και εκδότη) ουδί δε και τα φαινομενικώς εμφανιζόμενα υπό τας ιδιότητας αυτάς ως άνω πρόσωπα, άτινα τυγχάνουσιν βοηθοί τούτου ή άλλως αναπληρωταί αυτού εν τη καθόλου Δ/σει της εφημερίδος (Μπουρόπουλος ερμηνεία των περί τύπου νόμων, έκδοσις 1958 υπ' άρθρ. 46 σελίς 120) όντες και αυτοί υπεύθυνοι καθ' ο τύποις δ/νταί και αυτοί της Εφημερίδος.

Χ. Επειδή ανεξαρτήτως της καθιερουμένης υπό του άρθρου 46 του Α.Ν.1092 ευθύνης των ως άνω υπευθύνων της εφημερίδος ως αυτουργών ούτοι και ως μετέχοντες του κατά το άρθρον 45 του Π.Κ. κοινού δόλου δύνανται να χαρακτηρισθώσι και έστω

απόδειξις τούτου το ότι εις το εισαγωγικόν σημείωμα της εφημερίδος (το δημοσιευθέν εις το φύλλον της **4.2.1979**) περί του ευθύς αμέσως μέλλοντος να επακολουθήση δημοσιεύματος του Κ. Παναγιωτάκου, δεν περιέχεται ή εις τα επόμενα φύλλα και εις το αναδημοσιευθέν όμοιον σημείωμα περιλαμβανομένη περικοπή περί του ότι ο δημοσίευσίς τούτου δεν σημαίνει ότι η Εφημερίς υιοθετεί απολύτως τας θέσεις του συγγραφέως επί όλων των γεγονότων.

Η περικοπή αύτη, η μετά τας σημειωθείσας αντιδράσεις εν Κύπρω και εν Ελλάδι περιληφθείσα εις το εν λόγω εισαγωγικόν σημείωμα από του φύλλου της **6/2** και εφεξής διά να χρησιμεύση προς ποινικήν υπεράσπισιν των υπευθύνων της, φωτίζει επαρκώς την ύπαρξιν του δόλου των εγκαλουέμων κατά το δημοσίευμα της **4/2** εις το οποίον ουδ' αυτήν την σκιάδη προφύλαξιν έλαβον ούτοι...

XI. Επειδη δηλώ ότι παρίσταμαι ως πολιτικώς ενάγουσα καθ' απάντων των μηνυομένων προς αποκατάστασιν κατά τους ορισμούς, του άρθρου **932** του Α.Κ. της επελθούσης μου ηθικής βλάβης εκ του αδικήματος των εγκαλουμένων αιτουμένη διά χρηματικήν μου ικανοποίησιν συνωδά τοις ορισμοίς του άρθρου **48** του Α.Ν. **1093/38** το ποσόν των **300.0000** μεταλλικών δραχμών και δηλούσα συνωδά τη διατάξει της παραγράφ. **5** του άρθρ. **49** Α.Ν. **1092** ότι παν το επιδικασθησόμενον εις εμέ ποσόν το εκχωρώ υπέρ του εν Κύπρω εδρεύοντος και λειτουργούντος Ιδρύματος υπό την ονομασίαν "Ιδρυμα Αρχιεπισκόπου Μακαρίου του Γ'" και των ορφανών της Κύπρου.

XII. Επειδή επιφυλάσσομαι και πάσης άλλης αξιώσεως μου κατά των εγκαλουμένων.

ΔΙΑ ΤΑΥΤΑ

Εγκαλούσα προς Υμάς τους εν αρχή της παρούσης μου αναφερομένους Κων/νον Παναγιωτάκον, Σάββα Κωνσταντόπουλον, Γιώργιον Βελαχουτάκον και Αλεξάνδρα Στεφανοπούλου, άμα δε και πάντα συμμετόχον των ή συνυπεύθυνον των κατά τας περί τύπου διατάξεις διά τα ως άνω αδικήματα των,

ΕΞΑΙΤΟΥΜΑΙ

Την ποινικήν των δίωξιν και τιμωρίαν συν τη δηλώσει ότι παρίσταμαι ως πολιτικώς ενάγουσα ως ανωτέρω λεέπτομερώς εξέθηκα διορίζουσα πληρεξουσίους μου δικηγόρους και αντικλήτους τους δικηγόρους Αθηνών κ. κ. Γεώργιον Β. Μαγκάκην Δικηγόρον (Λυκαβητού **15** τηλ. **3614956**) και

Σάββαν Χριστ. Χατζηκλεάνθους, δικηγόρον κάτοικον Αθηνών (Καποδιστρίου **18** τηλ/νον **3606250**).

Μάρτυρας προτείνω τους κάτωθι:

1ον. Πρόεδρον Κυπριακής Δημοκρατίας κ. Σπυρίδωνα Κυπριανού κάτοικον Λευκωσίας Κύπρου.

2ον. Μακαριώτατον Αρχιεπίσκοπον Κύπρου κ. Χρυσόστομον κάτοικον Λευκωσίας Κύπρου.

3ον. Παναγιώτην Κανελλόπουλον, κάτοικον Αθηνών (Ξενοκράτους **15**).

4ον. Γεώργιον Μαύρον, κάτοικον Αθηνών (Πινδάρου **3**).

5ον. Ανδρέαν Παπανδρέου, κάτοικον Καστρίου Κηφισίας.

6ον. Γεώργιον Ιωαννίδην, Υπουργόν Προεδρίας Κυπριακής Κυβερνήσεως, κάτοικον Λευκωσίας Κύπρου.

7ον. Βάσον Λυσσαρίδην, βουλευτήν Κύπρου, κάτοικον Λευκωσίας.

8ον. Νικόλαον Κρανιδιώτην, τ. πρεσβευτήν Κυπριακής Δημοκρατίας, κάτοικον Αθηνών (Δημοκρατίας **44**, Παλαιόν Ψυχικόν).

9ον. Ζήνωνα Ρωσσίδην, τ. πρεσβευτήν Κυπριακής Δημοκρατίας, κάτοικον Νέας Υόρκης ΗΠΑ (διπλωματική αντιπροσωπεία Κύπρου),

10ον. Κωνσταντίνον Ασιώτην, τ. Υπατον Αρμοστήν Κύπρου εν Λονδίνω κάτοικον Λευκωσίας, (υπουργείον Εξωτερικών).

11ον. Ιάκωβον Μούσκον, υπάλ. Αρχιεπισκοπής Κύπρου, κάτοικον Λευκωσίας, Αρχιεπισκοπή Κύπρου.

12ον. Νικόλαον Θρασυβούλου, διευθυντήν Προεδρικής Φρουράς, κάτοικον Λευκωσίας (Αρχηγείον Αστυνομίας Κύπρου).

13ον. Ανδρέαν Νεοφύτου, Αξιωματικόν Προεδρικής Φρουράς, κάτοικον Λευκωσίας, (Προεδρικόν Μέγαρον Κύπρου).

14ον. Ανδρέαν Ποταμάρη, Αστυνόμον, Προϊστάμενον Εγκληματολογικού Τμήματος Κύπρου, κάτοικον Λευκωσίας (Αρχηγείον Αστυνομίας).

15ον. Μίκην Τεμβριώτην, αρχιτέκτονα, κάτοικον Λευκωσίας, (Κίμωνος 1), και

16ον. Γεώργιον Τομπάζον, Υπουργόν Γεωργίας Κυπριακής Κυβερνήσεως, κάτοικον Κύπρου.

Εν Αθήναις τη 14η Φεβρουαρίου 1979.

Η Εγκαλούσα

Η ακρόαση της αγωγής άρχισε ενώπιον του Πρώτου Τριμελούς Πλημμελιοδικείου Αθηνών στις 16 Ιουλίου 1980, αλλά ενώ υπήρχαν πολλοί μάρτυρες για να καταθέσουν έληξε τελικά την επομένη, ύστερα από ορισμένες προδικαστικές ενστάσεις, με συμβιβασμό.

Τόσο ο Παναγιωτάκος όσο και οι υπεύθυνοι της εφημερίδας "Ελεύθερος Κόσμος" των Αθηνών που δημοσίευσε ορισμένες περικοπές από το βιβλίο του Παναγιωτάτου απέσυραν και ανακάλεσαν όσα έθιγαν τη μνήμη του Μακαρίου, τον οποίο τελικά αποκαλούσαν και "Εθνάρχη".

Ανέφερε στη δήλωση του ο Κωνσταντίνος Παναγιωτάκος ενώπιον του Α Τριμελούς Πλημμελιοδικείου Αθηνών (Φιλελεύθερος 27.7.1980):

"Σχετικώς προς τα δημοσιευθέντα εις την εφημερίδα "Ελεύθερος Κόσμος" περί του αιιδίμου Αρχιεπισκόπου Μακαρίου εις το φύλλον αυτού της 4ης Φεβρουαρίου 1979 δηλώ ότι:

α). Ουδέποτε επίστευα ότι ο Μακάριος υπήρξε πράκτωρ της ΣΙΑ και μάλιστα λαμβάνων χρήματα παρ' αυτής, παν δε ό,τι περί του αντιθέτου τυχόν ισχυριζόμενον παρίσταται αναληθες, ουδέν δε τοιούτον έγγραφα εγώ ποτέ.

β). Ομοίως ουδέποτε επίστευσα ή υιοθέτησα ότι συνηντήθη ποτέ εις το Λονδίνον ο Μακάριος με τον

τούρκον πρωθυπουργόν Ετζεβίτ, παν δε περί του αντιθέτου λεχθέν ή γραφέν τυγχάνει απολύτως αναληθές.

γ). Τέλος οι χαρακτηρισμοί μου περί του Μακαρίου περί του ότι ούτος κατά την διάρκειαν της ομιλίας του ενώπιον του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών κατά την 19ην Ιουλίου 1974 κατεφέρθη κατά της Ελλάδος ή η ομιλία του υπήρξε προδοτική, ως και πάσα άλλη λέξις ή φράσις μου μειωτική ή προσβλητική της μνήμης του και εν γένει θίγουσα την προσωπικότητα του ανακαλούνται παρ'εμού.

Δηλώ προσέτι, ότι ουδεμίαν ουδέ πόρρωθεν είχον ποτέ να προσβάλω την τιμήν και υπόληψιν και εν γένει την προσωπικότητα του Εθνάρχου Μακαρίου, τον οποίον άλλωστε εις διάφορα σημεία του βιβλίου μου εγκωμιάζω".